

Paavo Nurmi –keskuksen tarkennettu toimintasuunnitelma (Kaupunginvaltuuston toimenpideohjelmaan tarkennettuna)

Tämä Paavo Nurmi –keskuksen (PNK) tarkennettu toimintasuunnitelma on laadittu yhteistyössä Turun kaupungin kanssa. Toimintasuunnitelmassa tuodaan yleisellä tasolla esille erityisesti ne seikat, joissa PNK toiminta tukee Turun kaupungin kaupunginvaltuuston toimenpideohjelmaa.

2.1.1. Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

Hyvinvointiin kuuluvat riittävä elintaso, yhteisöllisyys, itsensä toteuttamisen muodot sekä ihmisen kyky ja halu käyttää omia voimavarojaan. Kaupunki ei ole ainoastaan palvelujen tarjoaja vaan myös mahdollistaja. Aktiivisuutta edistetään lisäämällä kannustavia keinoja kaikkeen hyvinvointia edistävään ja syrjäytymistä ehkäisevään toimintaan. Kaupungin tehtävänä on luoda puitteet, joissa yksilöt, yhteisöt ja järjestöt pääsevät osallistumaan ja tuottamaan tarpeitaan vastaavia palveluja ja toimintaa. Oma-aloitteisuutta tuetaan ja kuntalaisten tietoisuutta tarjolla olevista mahdollisuuksista lisätään. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkossakin kunnan lakisääteinen tehtävä riippumatta sote- ja maakuntautuudistuksen toteutumisesta.

Tavoitteet:

- PNK on oman alansa asiantuntijana mukana poikkihallinnollisessa ja laaja-alaisessa kaupungin ja sen palvelujen suunnittelussa, eri ikä- ja asiakasryhmien tarpeet huomioon ottaen
- PNK on auttamassa palvelujen kohdentamisessa eri alueille ja asiakasryhmille tarvelähtöisesti ja väestönkasvuun varautuen
- PNK on mukana auttamassa kehittämään toimivaa palveluohjausmallia, joka toteutetaan ajasta ja paikasta riippumattomasti osana monikanavaista asiakaspalvelua
- PNK on osaltaan toteuttamassa kaupungin tavoitteita kolmannen sektorin palveluntuottajien kanssa strategisten kumppanuuksien luomisessa
- PNK puuttuu keinovalikoimansa puitteissa pahoinvoinnin ja syrjäytymisen (ennalta)ehkäisyyn, etenkin liikkumattomuusongelmaan
- PNK pyrkii osaltaan ehkäisemään eriarvoistumista ja edistämään tasa-arvoa (esim. maahanmuuttajat, sukupuolet)

2.1.1 PNK:n erityispainopisteet:

- liikuntaneuvonnan monipuolistaminen ja tehokas kohdentaminen keskuksen tietotaitoa hyödyntämällä
- luotettavan ja eri kohderyhmille soveltuvan testaustoiminnan ja muun terveyttä sekä hyvinvointia edistävän palvelutoiminnan eri muotojen tarjoaminen sekä kehittäminen, Matti ja Maija Turkulaiselle
- uudenlaisten yhteistyömuotojen tunnistaminen ja kehittäminen Turun kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa

2.3.1. Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Enemmän harrastavat, vapaa-ajallaan aktiiviset ihmiset ovat terveempiä ja voivat paremmin kuin vähän tai ei lainkaan harrastavat. Aktiivisuuden edistämisessä keskitytään siksi erityisesti passiivisiin kuntalaisiin. Kannustamalla kaupunkilaisia liikunnalliseen elämäntapaan lisätään hyvinvointia. Toiminnassa toteutetaan asukas- ja asiakastietoon perustuvaa säännöllistä, monipuolista eritarpeet huomioivaa viestintää sekä palveluohjausta ja -tuotantoa. Keskeisinä kohderyhminä ovat lapset ja nuoret, maahanmuuttajat sekä ikääntyvä väestö.

Tavoitteet:

- PNK kannustaa ja ohjaa turkulaisia aktiiviseen elämäntapaan yhdessä sovitulla tavalla tarjoamalla tietoa, tukea ja palveluita liittyen terveisiin elämäntapoihin, elämänhallintaan, vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin ja harrastuksiin
- PNK on mukana asiantuntijana tuottamassa toimialojen ja palvelualueiden sekä muiden toimijoiden yhteistyönä aktiiviseen elämäntapaan kannustavia palveluja ja palvelupolkuja

- PNK on aktiivisesti vahvistamassa liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja osaamista Kaikkia liikkuttava Turku (Turku Future Sports) -konseptissa

2.3.1 PNK:n erityispainopisteet:

- kokonaisvaltainen lähestymistapa passiivisuuden ja liikkumattomuuden rajoitteiden poistamiselle eri kohderyhmissä
- vaikuttava terveystiedotus käyttäytymisen muutoksen mahdollistamiseksi
- terveyttä edistävien toimenpiteiden mahdollisimman hyvää kohdentaminen vaikuttavuuden lisäämiseksi
- terveyden ja hyvinvointipalvelujen kehittäminen eri kohderyhmiä ja niiden tarpeita ajatellen
- oman osaamisen ja asiantuntijaverkoston käyttö Turku Future Sports –konseptin kehittämisessä ja tukena

2.3.2. Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa

Toimiva yhteistyö kaupungin ja kansalais- ja järjestötoiminnan välillä varmistaa kustannustehokkaat palvelut, joita kaupungin ei tarvitse välttämättä kokonaan tuottaa itse. Kaikissa palveluissa tarkastellaan tuottamistapoja yhä enemmän yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa ja siirretään soveltuvia osia kaupungin tukemana kolmannen sektorin tuotettavaksi. Yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden varmistamana niin, että vapaa kansalais- ja järjestötoiminta on vahvasti mukana ja vastuussa. Kaupunki tarjoaa tukipalveluja ja koulutusta kansalais- ja järjestökumppaneille tarkoituksenmukaiseksi katsomillaan alueilla. Osallistuminen kansalais- ja järjestötoimintaan lisää asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä aktiivisuutta ja elämänhallintaa.

Tavoitteet:

- PNK on osaltaan uudistamassa ja yhtenäistämässä avustusjärjestelmäänsä tukemaan kaupungin strategisia tavoitteita.
- PNK on mukana luomassa avustusten jakamiseen mallia, jossa suuremmat vakiintuneet toimijat kuuluvat sopimusten piiriin ja jossa pienemmät ja vaihtuvat avustusten saajat täydentävät ja monipuoliset palvelutarjontaa

2.3.2 PNK:n erityispainopisteet:

- monialaisen toiminnan sekä yhteistyön perusteiden luominen, kehittäminen ja näkyväksi tuominen PNK:n ja Turun kaupungin välillä, sekä muiden toimijoiden kanssa
- PNK edistää omalta osaltaan terveyden ja hyvinvoinnin toimenpiteiden vaikuttavuutta sekä synergioita ja tehokkuutta

2.3.3. Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asiakas- ja asukastietoa

Kaupungin asukkaiden ja asiakkaiden tunteminen auttaa suuntaamaan kaupungin voimavaroja palveluihin, jotka tuottavat suurimman hyödyn ja vaikuttavuuden. Samalla asiakkaiden palvelukokemusta voidaan parantaa. Asiakastuntemusta voidaan hyödyntää sekä kaupungin omissa että kumppanien palvelutuotannossa. Vastaavasti aktivointipalveluja tuottavalle kansalais- ja järjestötoiminnalle on tarjottava riittävästi tietoa kaupungin toiminnasta ja palveluista. Asiantuntemus kasvaa vahvistamalla vuorovaikutteisuutta sekä suunnittelussa että asiakasrajapinnassa. Digitaalisten medioiden hyödyntämisen lisäksi kommunikaatiota tarvitaan lisää arjen työssä asiakkaiden ja asukkaiden kanssa. Samalla kaupungin omaa vuorovaikutusosaamista ja kulttuurien osaamista on kasvatettava.

Tavoitteet:

- PNK on osaltaan lisäämässä asukas- ja asiakastiedon sekä tutkimustiedon hyödyntämistä osana palvelujen suunnittelua ja toteutusta sekä arviointi- ja kehittämistyötä
- PNK on osaltaan hyödyntämässä ja tukemassa digitaalisia medioita aktiivisen elämäntavan ja vuorovaikutteisuuden kasvattamisessa

2.3.3 PNK:n erityispainopisteet:

- PNK tukee mahdollisuuksien mukaan terveyttä edistävien toimenpiteiden ja viestinnän parempaa kohdentamista

- PNK on rakentamassa ja toteuttamassa osaltaan yhteistyössä tehtävää terveyden ja hyvinvoinnin tutkimusta

2.3.7. Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Kaupungin tavoitteena on saada aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi tarjoamalla turkulaisten arkeen ja juhlaan elämäniloa, elämyksiä, liikettä, tietoa ja taitoa. Liikunnallisen, aktiivisen elämäntavan tuottama lisä-arvo on kaupungin talouden ja toiminnan kannalta merkittävä. Sillä saavutetaan myös inhimillistä hyötyä ja vaikuttavuutta parantuneen elämälaadun muodossa. Taiteella ja kulttuuritoiminnalla on todettu yhteys hyvään terveyteen, parempaan työkykyyn ja hyvän elämän kokemuksiin. Turku on vetovoimaisten liikunta- ja kulttuuritapahtumien sekä nähtävyyksien kaupunki ja sellaisena ainutlaatuinen Suomessa. Historiallisesti monikerroksinen ja palveluiltaan ajanmukainen kaupunki on sekä viihtyisä asuinpaikka että vetovoimainen matkailukohde. Monipuolinen vapaa-ajantarjonta luo sekä asukkaille että matkailijoille innostavan oppimis- ja kokemusympäristön.

Liikkuminen elämäntavaksi

Liikuntapalvelujen tavoitteena on mahdollistaa liikunnallinen ja yhteisöllinen elämä asukkaille. Palvelut toteutetaan paikallisella ja alueellisella yhteistyöllä, luomalla terveyttä edistävän liikunnan mahdollisuuksia, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa erityisesti passiivisille ja erityisryhmille.

Kohta 2.3.7 on Paavo Nurmi –keskuksen ydinosaamisaluetta

Tavoitteet:

- PNK on mukana kannustamassa terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia lisäämään liikunnan määrää
- PNK auttaa lisäämään kaupungin ymmärrystä vähän liikkuvien palvelutarpeista
- PNK on mukana kehittämässä lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia yhdessä liikuntajärjestöjen kanssa, jotta lapset kiinnittyvät liikunnalliseen elämäntapaan
- PNK on osaltaan tukemassa dropout- ja dropoff-ilmioiden ehkäisyä ja luomassa nuorille mielekkäitä liikuntamahdollisuuksia yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa
- PNK on osaltaan edistämässä liikuntamahdollisuuksien esteettömyyttä ja saavutettavuutta
- PNK on osaltaan kehittämässä liikuntaolosuhteita, avustuksia ja kumppanuuksia kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti
- PNK on mahdollisuuksien mukaan tukemassa koulukiusaamisen ehkäisyä ja kitkemistä.
- PNK on osaltaan kohdistamassa aktiivisia toimia erityisesti peruskoulun päättäneisiin nuoriin miehiin

2.3.7 PNK:n erityispainopisteet:

- asiantuntijuus tutkimustiedon tuottajana
- asiantuntijuus kansainvälisen ja kansallisen tutkimustiedon kerääjänä ja käytäntöön soveltajana
- tutkimustiedon avaaminen kansantajuisesti
- vaikuttavan liikunnan tiedotus- ja markkinointiviestinnän lisääminen ja kehittäminen muutoksen tekemisen motivaation ja pysyvän muutoksen aikaansaamiseksi
- liikkumissuosituksen merkittävyyden painottaminen ja käytäntöön soveltaminen yksilön ja yhteisön tasolla
- luotettavan, eri tasoisille suunnatun testaustoiminnan ja terveyttä sekä hyvinvointia lisäävän eri muodot Matti ja Maija Turkulaiselle
- Turun kaupungin työntekijöiden työhyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

3.1.5. Turku kehitetään merkittävänä matkailu- ja kongressi- ja tapahtumakaupunkina

Matkailun, kongressien ja erilaisten tapahtumien merkitys Turun taloudelle ja työllistäjänä on merkittävä. Kulttuuripääkaupunkivuosi antoi erinomaisen pohjan kehittää edelleen vilkasta tapahtumatoimintaa, joka vahvistaa Turun elinvoimaisuutta, vetovoimaisuutta ja asukkaiden hyvinvointia. Tunnettuuden kasvu edistää myös Turun kehittymistä kongressikaupunkina. Ensimmäinen kokemus Turun kaupungista syntyy usein juuri kongressivierailun tai matkailun kautta. Syntynyt mielikuva kaupungin vetovoimaisuudesta, houkuttelevuudesta ja elinvoimasta vaikuttaa tuleviin päätöksiin

opiskelupaikan, työpaikan tai yrityksen sijoittumispaikan valinnassa. Siksi matkailu, kongressit ja tapahtumatoiminta vaikuttavat välillisesti koko talousalueen kilpailukykyyn.

Tavoitteet:

- PNK on osaltaan auttamassa sportti-, terveys- ja hyvinvointimatkailun kytkemistä osaksi matkailukonseptia
- PNK on aktiivisesti tukemassa ja viemässä eteenpäin kaikkia liikuttavaa Turku (Turku Future Sports) –konseptia, jolla tehdään hyvinvoinnin, liikunnan ja urheilun tulevaisuutta tuomalla yhteen palvelut, tutkimustoiminta, yrittäjyys ja innovaatiotoiminta
- PNK luo osaltaan kansainvälisiä ja kansallisia tapahtumia ja kongresseja, mahdollisuuksien mukaan aktiivisesti yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa

3.1.5 PNK:n erityispainopisteet

- PNK tukee osaamisellaan ja verkostollaan Turku Future Sports -konseptia
- PNK osallistuu yhdessä sovitun, terveyttä edistävän tutkimustoiminnan toteutukseen